

Zihinsel Çatışma ve Tövbe

İnsanın akli ve yapıcı iradesi tüm karanlık güçlerden üstündür. Ancak temizlenmeyen ve aydınlanmayan zihin bu üstünlüğü bitirmekle kalmaz, yüreği de çoraklaştırır. Bu üstünlük zarar görünce, yıkıcı ve bozuk güdüler devreye girer.

Süryani kültürünün yegâne amacı, ilahi aşılarda zihinsel dönüşümün yaklaşımlarıyla bu üstünlüğü korumaktır. Zira bu üstünlük korunmadan maddi ve mana dünyasında gelişim arzulanan düzeye ulaşmaz; aksak topal olur.

Görünmeyen dönüştüğünde, görünen daha rahat değişir. Bu nedenle, yıkıcı ve bozuk güdü taşımayan ruhani düşünce bu bağlamda kazanılması gereken en bağlayıcı ve rahatlatıcı zihniyet tarzıdır. Çünkü insanın ve toplumun kalkınmasında ve gelişmesinde hayati işlevlere sahiptir.

Ancak yaygın kültür dogmatik öğelerin teşvikiyle görünenin (maddi olanın) değişimi ve gelişimi uğrunda çaba harcarken, görünmeyeni (manayı) her daim noksan ve eksik bırakmaktadır. Oysa hem görünen, hem görünmeyen aynı oranda ve paralel gelişirse, zihinsel dünya daha erken rahat eder. Zihnin neden olduğu içsel çatışmalar daha erken sükûnete kavuşur.

Zihnin sükûnetini de gözetken ve Süryanicede “tavbe” / ܬܒܬܐ / “tyobutho” / ܬܝܒܘܬܐ olarak bilinen kavram; tövbe, geri dönüş, pişmanlık, günahı ve kötülüğü terk etme gibi hayati anlamlara sahiptir.

Bu kavram Süryanicedeki ‘tob’ / ܬܒ kökenli ‘tvab’ / ܬܒܐ kelimesinden türemiştir. Tövbe etmek, geri dönmek, geri getirmek, yüzleşmek, pişman olmak, iyileşmek, toplanmak, semizlenmek, kusmak gibi anlamlara gelir.

Ayrıca “tavbo” / ܬܒܐ ismi, Süryanicenin yerel ağızlarında ant içme ve yemin etme anlamında kullanılan bir tabirdir. Surayt lehçesinde “**tavbe**”, Surit lehçesinde “**toba**” şeklinde teleffuz edilir.

Ashında içsel bir yüzleşme ve samimi bir pişmanlıkla kalbin, eylemin, tutumun değişimine götüren zihinsel dönüşümün bir başka adıdır tavbe / toba Süryanicede.

Süryaniceden Arapçaya ve oradan da Türkçeye geçen¹ bu kavram zihinsel çatışmaların bitirilmesine ve nefsin dizginlenmesine pozitif katkılar sunmaktadır.

Nefis, insanın içindeki ikilik de negatif anlam ve bozuk güdü taşıyan ego anlamındadır. İnsanın içindeki günahı ve kötülüğü temsil eder.

Çünkü terbiye edilmeyen ve dizginlemeyen nefis kötülüğe iter. İnsanı hapseder ve zapt eder. Onu kirletir, utanca boğar ve mahcup eder. İnsan ile Allah arasında bir perde oluşturur. İnsanı kendi özünden uzaklaştırır. İnsana kendisi (yani özgün) olmasına izin vermez.

Bu yüzden nefsanî arzuları dizginlemek çok önemlidir. Çünkü egoya sinmiş gizli ve düzensiz eğilimler, yaşamda ve insanda var olan doğal döngüyü ve düzeni bozmaktadır. Bütün mesele o gizli ve düzensiz eğilimlerin farkına varmaktır. Farkındalık içinde onları törpülemektir. Hatta imkân varsa kesip atmaktır.

İnsanın içsel dünyasında var olan HAKİKİ YAŞAM ve KOŞULSUZ SEVGİ ancak öyle ortaya çıkar. Ancak böyle hayatı ısıtır ve kuşatır.

Sarsıntılı süreçler, yıkıcı ve yapıcı etkilere sahiptir. Sarsıntılı süreç esnasında kişi yeterli ruhsal bilince sahipse ve bu farkındalıkla tepkisel değil de, etkisel davranırsa, yapıcı haller devreye girer. Silkelenen ağaçtaki ölü yapraklar ve dallar gibi, iç dünyayı yoran iş görmez, negatif düşünceler ve tutumlar kırılır; zihinden dışarı çıkar. Yapıcı yeni haller ve güdüler devreye girer.

¹ <https://www.etimolojiturkce.com/kelime/t%C3%B6vbe>

Bu nedenle tekâmül ve olgunlaşma yolunda yaşanan onca acı, onca sıkıntı egonun karanlıklarını aydınlatmak ve ruhun iktidarını sağlamak içindir. Ruhun güzelliklerini ve hakiki benliği kişisel ve ortak yaşamda egemen kılmak içindir.

Çünkü ruhun enerjisi ilahidir. Zaman ve mekânın etkisinden münezzehtir. Her şeyin ancak zıddıyla var olabileceğini, kötü olmadan iyinin de olamayacağını söyleyen zıtlar ve karşıtlıklar yasasına tabi değildir. Ruh, nefsanî güdüler gibi hayatı kirletmez; aksine arındırır ve temizler...

Süryani kültürünün parlak siması Menbecli Aziz Mor Filüksinos (+ 523) bu konuyu şöyle yazar: **"Ruh, bedeni yönetince, bedenin bütün tepkisi sağlıklı ve istikrarlı tepkilere dönüşür ve insanoğluna yaraşan ve yakışan bir istikrara kavuşur. Bedenin iradesi ruhu yönetecek olsa, o zaman da hayvanî/nefsanî esas ve tepkiler devreye girer. Bedenin düşüncesine kenetlenen bir ruh, bedeni yönetemez hâle gelir, kendisini de göremez. Bedenin arzularını göremediği gibi, tutkularının da farkına varamaz. Kendini dahi görebilmekten aciz körler misali, her görüntüden yoksun ve mahrum kalır. Günahın tutkularıyla körleşen ruh da öyledir. Ne kendini ne de kendinden öte şeyleri görebilir."**

Vicdanı ve şefkati bitiren tutumlar içsel dünyada yaşanan duygusal ve zihinsel çatışma ile ilişkilidir. Çünkü bozuk egonun yönetiminde kalan ZİHİN daralır. Hiç susmaz. Negatif şeyler konuşur. Alıngan ve gücenik olur. Hal ve durumları olumsuz değerlendirir. Kötü görür ve kötü düşünür. Toksik düşünceler üretir. Kibir ve üstünlüğe kaçar. Kıyaslama yapar. Haset eder. Nefret yayar. Kurnaz ve ince hesaplarla içten pazarlıklı olur. Sadece kendini düşünür. Kendini sevmez. Bencil ve şuarsuz olur. Maske ve dublör kullanır. Böylelikle dönüştüren deneyimlerden ders çıkarmaz. İçsel boşluklar ve ruhsal çukurlar dolmaz.

Aklımızı, bilgimizi, vicdanımızı geliştirmek ve büyötmek istiyorsak, ruhun yönetimine geçerek zihinsel çatışmamızı barışla sonuçlandırmalıyız. Kambur yerine, güçlü kanatlara sahip olmak istiyorsak, bunu başarmak zorundayız. Zira

ruhun yönetimine geçen ZİHİN genişler. Susar ama düşünür. Kibar ve nazik olur. Hal ve durumlara pozitif bakar. Düzgün bakar ve iyi görür. İyi düşünür. Terbiye ve tevazu sahibi olur. Sevgi ve şekfat yayar. Samimi ve dürüst olur. Kendini sever ama başkalarını da düşünür. Diđerkm olur. Vicdana ve ahlaka sarılır.

İçsel dünyaya istikrar, uyum ve denge sağlayan bu kalıcı anlamlardan ötürü Robert Burton (1577-1640) şöyle bir hatırlatmada bulunur: **"Ruhumuzun ışığını canlı tutmak, dünyadaki en büyük ve önemli mücadele(miz)dir."**

Bütünsel bakışa sahip ruhani düşünce insanı ayakta tutan hücreleri(mizi) yenileyerek sağlıklı yaşama pozitif katkı sunar. Zihinsel saflık ve ahlaki oksijenle birlikte yaşam enerjisi verir.

Unutulmasın, ruhun yönetimine geçen zihin kanatlandırır. Geçmeyen ise kamburlaştırır.

Yusuf Beętař